

برشانه‌های اقیانوس

نهج البلاغه

حوان

ترجمه و شرح

همه نامه‌های نهج البلاغه

علی رهبر

برشانه‌های اقیانوس

جلد چهارم

نهج البلاغه جوان ترجمه و شرح

نویسنده: علی رهبر اسلامی

ناشر: انتشارات کتاب جمکران

طرح جلد: سید محمد کاظم امیرحیدری

چاپ: دوم، بهار ۱۴۰۲

چاپخانه: خانه چاپ جمکران

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

بارزگان: کتاب جمکران: ۰۹۱۹۲۵۵۲۰۳۰

دفتر مرکزی پژوهش و نشر، قم، خیابان شهید فاطمی،
کوچه ۲۸، پلاک ۶، انتشارات کتاب جمکران، تلفن
تماس: ۰۲۵۳۷۷۳۲۲۱۲، کدپستی: ۱۵۶۶۶۴۴۳

t.me/jamkaranbook

@ketabejamkaran

سرشناسه: رهبر، علی، ۱۳۳۷ -

عنوان فرادادی: نهج البلاغه، فارسی - عربی، برگزیده، شرح

Nahjol-Balaghah, Persian-Arabic, Selection, Commentaries

عنوان و نام پدیدآور: برشانه‌های اقیانوس: نهج البلاغه جوان / علی رهبر

مشخصات نشر: قم: کتاب جمکران، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۷۴ ص.

فروست: برشانه‌های اقیانوس؛ ۴.

شابک: ۶-۷۴۱-۹۷۳-۹۷۴-۹۷۸

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.

عنوان دیگر: نهج البلاغه جوان.

موضوع: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه -- نقد و تفسیر

موضوع: موضوع: Ali ibn Abi-talib, Imam I. Nahjol - Balaghah -- Criticism and interpretation

شناسه افزوده: علی بن ابی طالب (ع)، امام اول، ۲۳ قبل از هجرت - ۴۰ ق. نهج البلاغه، شرح

شناسه افزوده: Nahjol - Balaghah, Commentaries, Ali ibn Abi-talib, Imam I.

رده بندی کنگره: ۴۲۳/BP3A

رده بندی دیویی: ۹۵۱۵/۲۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۸۷۴۵۰۳۴

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیا

ketabejamkaran.ir

۱.....نامه یک

۲.....فرستادگان امام به سوی کوفه در سه دسته

۳.....نامه دو

۳.....نامه سه

۴.....سپاس از جنگ آوران

۴.....ضرورت ساده زیستی قاضیان

۶.....اضلاع چهارگانه داشته های دنیایی

۷.....نامه چهار

۷.....نامه پنج

۸.....تفکیک توده ها از یکدیگر در ماجرای جمل

۸.....کارکردهای اشعث و توصیه های امام

۹.....نامه شش

۱۰.....شبهه های مرتبط با ملاک شرعیت حکومت

۱۱.....نامه هفت

۱۲.....پاسخ های دیگر امام به یاوه معاویه

- ۱۳.....نامه هشت
- ۱۳.....نامه نه
- ۱۴.....افشارگری های امام از میزان حضور مدعیان در دفاع از رسول الله ﷺ
- ۱۶.....بریده هایی از ابعاد دیگر نامه امام علیه السلام به معاویه
- ۱۷.....نامه دهم
- ۱۸.....برای دست برداشتن از ریاست نابجا چه باید کرد؟
- ۲۰.....تحلیل تاریخ با نگاه امام
- ۲۱.....سفارش یازده
- ۲۲.....مهارت های نظامی در رویارویی با دشمن
- ۲۳.....سفارش دوازده
- ۲۳.....نامه سیزده
- ۲۴.....یگانگی تقوا و شجاعت و عدالت
- ۲۴.....یاران چهارگانه
- ۲۵.....سفارش چهارده
- ۲۵.....دعای پانزده
- ۲۶.....فرمان های اخلاقی - نظامی امام
- ۲۶.....کدام زن؟
- ۲۶.....نیایش در آغاز نبرد
- ۲۷.....سفارش شانزده
- ۲۷.....نامه هفده
- ۲۸.....تاکتیک های نظامی کارساز

- ۲۸ ..... افشاگری امام بر ضد معاویه و.....
- ۳۰ ..... ادامه پاسخ‌های امام علیه السلام به معاویه
- ۳۱ ..... نامه هجده
- ۳۱ ..... نامه نوزده
- ۳۲ ..... برخوردهای نیکو از سوی فرماندارها
- ۳۳ ..... نامه بیست
- ۳۳ ..... نامه بیست و یک
- ۳۴ ..... زیاد بن ابیه
- ۳۵ ..... نامه بیست و دو
- ۳۵ ..... کلام بیست و سه
- ۳۶ ..... شادمانی و اندوه
- ۳۶ ..... توحید و سنت رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۳۷ ..... سفارش و وصیت بیست و چهارم
- ۳۸ ..... وقف‌نامه و توصیه‌های ماندگار امام
- ۳۹ ..... سفارش بیست و پنجم
- ۴۰ ..... آداب تعاملات اقتصادی
- ۴۲ ..... حقوق حیوان‌ها
- ۴۴ ..... تعامل مهربانانه با حیوان‌ها
- ۴۵ ..... عهدنامه بیست و ششم
- ۴۶ ..... نقش پارسایی در عدالت

- ۴۷..... عهدنامه بیست و هفت
- ۴۸..... مهرورزی مسئولان به مردمان و تکریم ایشان
- ۵۰..... اندرزهایی که باید آویزه گوش شود
- ۵۲..... مسئولان حکومت، هوای نفس را بزدایند
- ۵۲..... نماز اول وقت را مراقبت کنند
- ۵۳..... نامه بیست و هشتم
- ۵۴..... پاسخ‌های تحلیلی و هوشمندانه امام علی علیه السلام به معاویه
- ۵۶..... حرکت‌های گمراهگرانه معاویه
- ۵۶..... فضیلت‌های مسکوت مانده
- ۵۸..... اگر محور اعتماد خلافت انتساب به رسول خداست
- ۵۸..... بنی‌هاشم کاملاً سزاوارترند
- ۶۰..... جدال احسن او با معاویه
- ۶۲..... تحلیل تاریخ عهد عثمان
- ۶۲..... پاسخ به تهدید معاویه
- ۶۳..... نامه بیست و نهم
- ۶۳..... نامه سی
- ۶۴..... بصره، شهر آماده فتنه و تدبیرهای امام علی علیه السلام
- ۶۴..... دل‌سوزی در حق معاویه
- ۶۵..... نامه سی و یکم
- ۶۶..... واقعیت‌های گریزناپذیر
- ۶۸..... آن حجاب از دیده چون دورافکنی
- ۷۰..... یار مفروش به دنیا که بسی سود نکرد

- ۷۲..... پدری با دو آفت.....
- ۷۲..... فرزندی با چهار آفت.....
- ۷۴..... آغاز تربیت با کتاب خدا.....
- ۷۶..... محبوب‌ترین توقع‌های مولا.....
- ۷۸..... چرا پیوسته از خداوند یاری نمی‌خواهیم؟.....
- ۷۸..... باید اهل باور شد و گریزان از شبهه و شائبه.....
- ۷۸..... شرط اول قدم، صفای دل است.....
- ۸۰..... چون صفات او را شناختی، تسلیم شو.....
- ۸۲..... وصف آفتاب.....
- ۸۲..... یک دلیل دل‌گرم کن برای یگانگی خدا.....
- ۸۴..... غلام هست آتم که زیر چرخ کبود.....
- ۸۶..... آیین‌نامه تعاملات با دیگری.....
- ۸۶..... دو آفت بزرگ عجب.....
- ۸۸..... که دراز است ره مقصد و من نوسفرم.....
- ۹۰..... آیین‌نامه نیایش.....
- ۹۲..... ادامه آیین‌نامه نیایش.....
- ۹۴..... شناسنامه دنیا.....
- ۹۶..... سیمای سراب‌زدگان.....
- ۹۸..... تعدیل آزمندی.....
- ۱۰۰..... بسته‌ای چونان توشه راه کمال.....
- ۱۰۲..... مهره‌های تسبیح خیرخواهی.....
- ۱۰۴..... آیین‌نامه دادوستد رفتاری در جامعه.....
- ۱۰۶..... خود، خدا، خانواده و خلق.....
- ۱۰۸..... چارچوب‌های رزق.....

دیباچه

سخن گفتن از نهج البلاغه به همان میزان دشوار است که سخن گفتن از علی مرتضی علیه السلام؛ چه اینکه این کتاب گران سنگ، گزیده‌ای از شیواترین گفته‌ها و نوشته‌های امیر بیان، علی بن ابی طالب علیه السلام است، و برای ما بی‌بضاعتان، چگونه توان آن است که بی‌نهایت را در چند کلمه محدود بگنجانیم و آن را توصیف کنیم؟ مگر می‌توان اقیانوس دُرّوازه‌های علی علیه السلام را در پیمان‌های کوچک از واژه‌ها جا داد؟ اما آب دریا را اگر نتوان کشید... هم به قدر تشنگی باید چسبید.

به اعتراف همه دانشمندان، نویسندگان و ادیبان عرب و غیرعرب، نهج البلاغه علی علیه السلام بعد از قرآن کریم، فصیح‌ترین و بلیغ‌ترین متن به زبان عربی است که بشر شاهد آن بوده است؛ مجموعه‌ای بی‌نظیر که حکمت‌های ژرف و ارزش‌های انسانی متبلور در علم اخلاق را با فلسفه تاریخ و سیاست درست، درهم آمیخته و به زیباترین و شیواترین شکل ممکن آن را در مسیر چشم‌انداز بشری عرضه کرده است و سید رضی، آن غوّاصِ گوهرشناس اقیانوس واژه‌ها، آن‌ها را به صورت کنونی گزین کرده و به ما عرضه داشته است.

جای تأسف است که این گوهر بی‌مانند، هنوز در میان شیعیان آن امام همام، مجهول و قدرناشناخته مانده است؛ چه رسد به آنان که از شناخت نور مقدس علوی نیز غافل‌اند. در این میان، باید تلاش‌های بی‌دریغ شارحان و مترجمان این عرصه را ارج نهاد که دشواری‌های بسیار این مسیر را به جان می‌خرند و به عرصه سترگ نهج البلاغه گام می‌نهند تا مرواربدهای ناب این صحیفه شریف را از ژرفای سخنان امام متقین علیه السلام صید کنند و با قلمی شیوا در اختیار مشتاقان قرار دهند.

یکی از این عاشقان مولا علیه السلام که عمر بابرکت خویش را به شاگردی در محضر امیرمؤمنان و فرزندان راستینش علیهم السلام زانوی ادب زده، حجت‌الاسلام علی رهبر است؛ عضو هیئت علمی گروه معارف اسلامی دانشگاه صنعتی اصفهان که سال‌هاست در حوزه و دانشگاه به تربیت جوانان مؤمن و انقلابی همت گماشته و آثار بسیاری تألیف کرده است. ایشان از پس بیش از چهل سال انس با قرآن کریم و برادر کوچکش، نهج البلاغه، بر آن شده تا دست به کاری بزرگ بزند و با درخواست شاگردان و برخی استادان حوزه و دانشگاه، دست به قلم گردد و پس از نگارش ده‌ها کتاب و مقاله، شرحی زیبا، جامع

و درعین حال کوتاه از نهج البلاغه ارائه کند؛ اثری موجز و مفید برای ارتباط بیشتر نسل جوان با سخنان فوق بشری امیر بیان علیه السلام.

این اثر در پنج جلد در حال نگارش است و با توجه به دقت های ظریف و موشکافانه حضرت استاد، به مرور به علاقمندان و جستجوگران حقیقت تقدیم می شود.

www.ketab.ir